

Asia: VN/19658/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi asetuksenantovaltuussäntelyn päivittämiseksi oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännössä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä hallituksen esityksestä asetuksenantovaltuussäntelyn päivittämiseksi oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännössä. Pyydettyä lausuntona Asianajajaliitto esittää seuraavaa.

Yleiset huomiot

Asianajajaliiton yhtenä sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Asianajajaliiton oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Asianajajaliitto pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia

Asianajajaliitto pitää kannatettavana esityksen tavoitetta asetuksenantovaltuuksien muuttamisesta perustulain vaatimusten mukaisesti siten, että oikeusministeriön hallinnonalan laeissa olevat yleiset asetuksenantovaltuudet päivitetään vastaamaan täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia. Asianajajaliitto katsoo esityksessä todetuin tavoin, että esitys on omiaan edistämään oikeusvaltioperiaatteen ja hallinnon lainalaisuuden periaatteen toteutumista.

Asianajajaliitto korostaa, että nyt käsillä oleva aloite on erinomainen esimerkki niin sanotusta lainsäädännön huoltotyöstä, jonka toteuttamiseen ministeriöille tulisi poikkeuksetta turvata resursseja hallitusohjelmista riippumatta.

Asianajajaliitto jakaa esityksessä todetun kannan siitä, että sellaiset lainsäädännössä olevat yleisvaltuudet, joiden perusteella ei ole annettu asetuksia, ja jotka eivät täytä edellytetyjä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia, tulee kumota. Vaikka tämän kaltaiset valtuussäännökset eivät ole esityksessä tarkemmin perustelluin tavoin haitallisia, niiden perusteella ei ole Asianajajaliiton käsityksen mukaan mahdollisuutta antaa tarpeen vaatiessa asetuksia. Asianajajaliitto katsoo, että tämän kaltaisten niin sanottujen kuolleiden yleisvaltuuksien kumoaminen parantaa lainsäädännön ymmärrettävyyttä ja sisäistä ristiriidattomuutta.

Asetuksenantovaltuuksien kumoamisen vaikutusten huomioiminen

Asianajajaliitto kiinnittää huomiota siihen, että mikäli voimassa oleva asetustenantovaltuus kumotaan lailla, kaikki kyseisen valtuuden nojalla annetut alemman asteiset säädökset kumoutuvat, jollei toisin säädetä.

Asianajajaliitto katsoo, että esityksessä tulisi tarkemmin huomioida asetustenantovaltuuksien kumoamisen vaikutuksia alemmanasteiseen sääntelyyn siltä osin, kun niiden voidaan katsoa kumoutuvan yleisvaltuuden kumoamisen yhteydessä. Tämä pitää sisällään esimerkiksi tarpeellisten siirtymäsäännösten lisäämisen esitykseen tai vaihtoehtoisesti tarpeellisten asetusten antamisen uusien, nyt lisättävien tarkkarajaisien asetustenantovaltuuksien nojalla. Tältä osin Asianajajaliitto viittaa esimerkiksi kieliain neuvottelukunnan asiassa antamaan lausumaan.

Muilta osin Asianajajaliitolla ei ole lausuttavaa esitykseen.

Enne Heidi
Suomen Asianajajaliitto